

Ali, Cavid'e Karşı • İrem Uşar

Çocuk Kitaplar • Roman • 112 sayfa • Önerilen sınıflar: 3, 4, 5
BİLİM ve TEKNOLOJİ • ERDEMLER • DOĞA ve EVREN • SAĞLIK ve SPOR
doğa • karantina • bilim • meslekler • sağlıklı beslenme • COVID-19 • sosyal medya • uzaktan eğitim • komşuluk • hastane • pandemi • temizlik • sosyal mesafe

Sevilen yazar İrem Uşar, COVID-19 pandemisiyle dünyaya yayılan koronavirüsü bir çocuğun gözünden öyküleştiriyor. Bu olağanüstü süreçten birçok açıdan olumsuz etkilenen çocukları bilime yakınlaştırmayı, bilim insanı olmaya heveslendirmeyi amaçlayan yazar, her yaştan okuruna umut dolu bir macera anlatıyor. Pandemiyle birlikte okul ve aile yaşamı altüst olan bir çocuğun keşif yolculuğu, yetişkinlerin çocukların virüsle ilgili sorduğu soruları dürüstçe ve anlaşılır biçimde yanıtlamasına yardımcı olacak nitelikte. Türkiye'nin 2021 ALMA (Astrid Lindgren Anma Ödülü) adayı olan ödüllü sanatçı Huban Korman'ın renkli resimleriyle canlanan kitap, Prof. Dr. Önder Ergönül'ün danışmanlığında hazırlandı.

Ali ve ailesinin yaşamı, pandemi nedeniyle çok değişmiştir. Ali uzaktan eğitimle cebelleşmekte, sağlık çalışanı annesi için de kaygılanmaktadır. Aile, korunma önlemlerini tam uygulasa da, aksi komşuları Külyutmaz'ın dikkatsizliği, Yaşar Nine'nin virüs kapmasına neden olur. Hastaneye kaldırılan ninesini çok merak eden Ali, beklenmedik bir anda, COVID Cavid'le karşılaşır. Onunla konuştuğunda da, insan bedeniyle ilgili yepyeni bilgiler öğrenir. Ninesi, bu ölümcül virüsle mücadeleyi kazanıp eve dönecek midir?..

TARTIŞMA KONULARI...

- 1- Romanın başında Ali ve ailesiyle ilgili neler öğreniyoruz? Komşu Külyutmaz Hanım sizde nasıl bir ilk izlenim uyandırdı; onun gibi bir komşunuz olmasını ister misiniz?
- 2- Yeşil şey (koronavirüs), "atletizm şampiyonası, tacını kullanmak, curcuna, içerde hızlı olmak" gibi ifadelerle ne anlatıyor? Ne tür vücutlara girme hevesinde?
- 3- Alper Öğretmen, "Su ve sıvıyağ kaynaşma partisi" verilemeyeceğini ekranda nasıl anlatıyor? Sizce bilimsel bir konunun basitleştirilmesinin öğrenmeye nasıl katkısı olur? Neden?
- 4- Aliler'in apartman sahanlığında komşular arasında düzenlenen çay saati, yaratıcı bir çözüm olduğu halde, sizce karantina koşullarında riskli bir etkinlik olabilir mi? Nedenlerinizle birlikte açıklayın.
- 5- Ne oluyor da Ali, "Gülmek de bulaşıcı demek, ama bu iyi gelen bir salgına benziyor," düşüncesine varıyor? Sizce haklı mı? Gülmek nasıl bulaşıcı olur; sizce bulaşıcı olan başka duygular da var mı?
- 6- COVID Cavid, kendine davranışları bakımından, büyük insanların ve çocukların vücudu arasında ne tür farklılıklar olduğunu anlatıyor? Ali, Cavid'i neyle tehdit ediyor?
- 7- Cavid, insanların gezegenin patronu olmadıklarını neye dayanarak iddia ediyor? Dünyaya yayılma konusunda Cavid insanları neyle suçluyor?
- 8- Cavid, uzun atlama sonucu bir ağızdan girdikten sonra vücutta izlediği rotayı ve karşılaştığı zorlukları ya da kolaylaştırıcıları nasıl anlatıyor? Cavid, neden akciğerlere girmeyi çok istiyor; orada ne var? Virüsün çıkıntılarının görevi ne; Ali bunları neye benzetiyor?
- 9- Ali'nin uzay mekiklerinin kenetlenmesine benzettiği şey ne? Cavid akciğerlere giriş anahtarlarını nasıl elde ediyor?
- 10- Ali'nin annesinin, "İnsanı en çok görmediği, bilmediği şeyler korkutur," sözüyle, Cavid'in, "Bir su damlasına 10 milyon tane siğarız," demesi arasında nasıl bir bağlantı var?
- 11- Doktor Mehmet, Ali'ye pıhtılaşmayı nasıl anlatıyor? Doktor, virüsten korunmanın 3 kuralının basit gibi görünmekle birlikte hiç kolay olmadığını söylerken ne demek istiyor? Siz pandemi sürecinde en çok hangi kuralı uygulamakta zorlanıyorsunuz? Neden?

- 12- Ali çizdiği koronavirüs canavarının konuşma balonuna neden “miyav” yazıyor? Sizce saksıdaki Cavid nereye gitti?
- 13- Babaanesi taburcu olurken Ali nasıl bir sürprizle karşılaşıyor? “Taburcu olmak” ne demek?
- 14- Romanın başında toprağa dikilen meşe palamudu ve sonunda, hastaneden çıkarken babaanneye verilen saksıdaki meşe filizi aslında neyi simgeliyor?

YARATICI ETKİNLİKLER...

Çalışmaların çoğu online / çevrimiçi ortamda, ekran başında da gerçekleştirilebilir.

- **Proje:** Öğrenciler 3 kişilik gruplara ayrılınsın. Her grup pandemi kurallarına dikkat çekmek ve uygulanmasını özendirmek için bir proje yapsın. (Örnek: El yıkama kuralını çocuklara akılda kalıcı biçimde anlatma yöntemi, sosyal mesafeyi koruma yöntemi vb.) Projelerde ortaya konan yaratıcı uygulamaları sosyal medyada ve okul sitesinde yaygınlaştırın.
- **El işi:** Herkes top yaptığı kâğıtları şekillendirip renklendirerek COVID Cavid’in tenis topu boyutunda maketini/oyuncağını yapsın. Ortama uygun olarak Cavid’e mutlu-mutsuz-gururlu-korkulu vb. farklı yüz ifadeleri çizsin. Örnek: Sigaranın yanında mutlu Cavid, sabundan korkan Cavid, maskeyi sevmeyen Cavid, sarılmaya bayılan Cavid vs... Bu oyuncaklar/maketler aracılığıyla yaratıcı bir farkındalık köşesi oluşturulsun.
- **Resimleme:** Herkes Yılmaz Bey’in MÜMA kurallarını uygulayarak istediği birinin resmini yapsın. Kimin resmi olduğu söylenmeden yapılan bu resimlerde sınıfça, en yaratıcı, en ilginç ya da en komik olanlar seçilsin. Bütün resimler “Ali, Cavid’e Karşı Köşesi”nde sergilenirken, en ilginç, en yaratıcı, en komik seçilenlerin köşesine birer yıldız ya da rozet takılsın.
- **Araştırma:** Öğrenciler çember biçiminde yerleşsin. Herkes birer birer, iki ayrı turda iki sorunun yanıtını versin: 1) Pandemi sürecinin çocuklara yararları oldu mu; neler? 2) Bu süreçte kişisel olarak neler öğrendiniz; hangi becerilerinizi geliştirdiniz? Yanıtları kısaca not alın. Turlar tamamlandıktan sonra yanıtları ayrıştırın; bu sürecin çocuklara ve özelde sınıfınızın öğrencilerine nasıl bir etki yaptığı konusunda bir analiz raporu hazırlayın.
- **Karikatür:** İsteğine göre herkes; Ali, Feride Hanım, Yılmaz Bey, Nedim Bey, Neşe Hanım, Külyutmaz Hanım, Alper Öğretmen, Selamsız vb. romandaki kahramanlardan biri ya da bir kaçının, karakterlerini yansıtan karikatürlerini çizsin. Karikatürler “Ali, Cavid’e Karşı Köşesi”nde sergilensin.
- **Uygulama:** Ali’nin, Cavid’le konuşurken anlattıklarını kitaptan teyid ederek ilerlemesi gibi, siz de Cavid’in anlattıklarını insan vücudunu-organlarını gösteren bir biyoloji kitabından, internetten ya da ansiklopediden izleyin. Ayrıntılı bir iç organlar resmini büyütün ve virüsün vücuttaki dolaşım adımlarını çeşitli semboller kullanarak bu resme işleyin. Pano haline getirdiğiniz bu resimle virüsün vücuttaki davranışlarını anlayın.
- **Tartışma:** Cavid, doğayı bozarak ve sömürerek ele geçirmeye çalıştıkları için insanları suçlamakta haklı olabilir mi? Sınıfça, bu konuda herkesin sırayla örnekler verdiği bir beyin fırtınası gerçekleştirin. Bu suçlamanın doğruluk payını araştırın. Beyin fırtınasının sonunda ortaya çıkan fikirleri, “Ey insan, sana söylüyorum!” hitabıyla başlayan bir bildiri halinde toparlayın. Sınıfın çalışması olarak, sosyal medya kanallarında ve okul sitesinde yaygınlaştırın.
- **Canlandırma:** Ali’nin Cavid’le konuşmasını örnekleyerek, öğrencilerle Cavid-Burcu, Cavid-Sinan, Cavid-Deniz vb. ikililer oluşturun. Öğrenciler Cavid’e istediklerini sorsun, pandemiyle ilgili şikâyetlerini dile getirsin; Cavidler de kendilerince karşılık versin. Bakalım bu yüzleşmede, pandemi konusunda hangi ayrıntılar ortaya çıkacak? Öğrenciler konuyla ilgili neler biliyor?